

A halálig — és azután

Francois Mitterrand halálával századunk egyik nagy — és sok tekintetben vitatott — politikai személyisége fejezte be életét. Ambivalens, sőt kiismerhetetlen egyéniségnek tartották — ilyen volt vallásossága is. Katolikus iskolában nevelkedett, később azonban eltávolodott az egyháztól, anélkül, hogy szakított volna vele. Agnosztikusnak tartotta magát, a misztikusok mégis kedves olvasmányai közé tartoztak.

Tudatosan készült a halálra — s mindarra, ami azután következik. 1995-ben előszót írt pszichológus barátja, Marie de Hennezel könyvéhez a halálról. Ebben olvashatjuk: „Soha azelőtt nem szegényedett el úgy a kapcsolatunk a halállal, mint a lelki szárazságnak mai korában, amikor az emberek annyira akarnak élni, hogy kikerülnek a halál misztériumát. Nincs-e az emberben egy darab az örökkévalóságból, valami olyan, ami a halált születéssé változtatja ... másutt?”

Élete végén fölkereste a világhírű katolikus filozófust, Jean Guittont. Ezt mondta neki: „A vallás az abszurdítások szövedéke.” Guittont válasza: „Nem, hanem a misztériumoké. Az abszurdítás a semmi, ez öngyilkossághoz vezet. A misztérium olyan létra, amelynek fokain föl kell kapaszkodnunk.” — „S mi az utolsó lépcsőfok?” — „A halál, elnök úr.” — „S a halál után?” — „A halál után jön az Odatúl.” — „Mi az Odatúl?” — „Nem tudom! Ezért hívják Odatúlnak.”

Később Guittont így jellemezte az elnököt: „Se nem hívő, se nem agnosztikus, hanem misztikus.” Istennel való kapcsolata keresésből és kételkedésből, eltávolodásból és közeledésből szövődött. A II. Vatikáni zsinat szerint nem mindenkinek az útja vezet Istenhez az egyház vallásgyakorlatain keresztül. A hit olyan válasz Isten történelmi, látható kinyilatkoztatására és belső, kegyelmi szólítására, amely az ember legszemélyesebb, legbensőbb válaszát igényli — előfordulhatnak benne kételyek, megingások, akár elbukások is. Mégis, személyiségünk legmélyebb rétegeit mozgatja meg, s így teremt közösséget Istennel — és önmagunkkal meg egymással.

Amikor elnökké választották, Mitterrand arra kérte a taizéi közösség priorját, Roger testvért, hogy írjon a részére egy imádságot. Ettől kezdve Mitterrand minden évben fölkereste Taizét, hogy elbeszélgessen Roger testvérrel, és részt vegyen a közösség imádságán. Idén éppen Mitterrand halála napján, január 8-án küldte el Roger testvér az imáját: „Jézus, Te vagy a békénk. Ha netán elveszíténénk a bizalmunkat, gyújts föl bennünk egy fény sugarat. Akármilyen kicsi legyen is az, fényt gyújt az éjszakánkban. S ez azután beleolvad Isten Tüzébe, a Szentlélekbe.”

1995 elején, utolsó hivatalos újévi köszöntője után az egyik riporter megkérdezte tőle: „Ha Isten létezik, halála után mit szeretne hallani tőle?” Mitterrand: „Isten hozott idehaza.” „S Ön erre mit felelné?”, kérdezte tovább az újságíró. „Végre tudom...”